

Робоча програма тематичного удосконалення за темою «Реабілітація пацієнтів після ендопротезування кульшового або колінного суглоба» розроблена співробітниками кафедри фізичної реабілітації, спортивної медицини та фізичного виховання Одеського національного медичного університету (завідувач кафедри – д-р. мед. наук, професор Ольга ЮШКОВСЬКА, ст.викладач Вікторія СЕРЕДОВСЬКА, ст.викладач Ганна КОРОСТИЛЬОВА, асистент Олег СЕМЕНЕНКО, асистент Анна КІЦІС)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри фізичної реабілітації, спортивної медицини та фізичного виховання Протокол № 1 від «26» серпня 2025 р.

Завідувачка кафедри д.мед.н., професор

Ольга ЮШКОВСЬКА

Схвалено предметною цикловою методичною комісією Навчально-наукового інституту безперервної підготовки лікарів ОНМедУ

Протокол № 3 від 04.09. 2025 р.

Голова предметної циклової методичної комісії Навчально-наукового інституту безперервної підготовки лікарів ОНМедУ

Сусанна ТИХОНОВА

Програма циклу тематичного удосконалення «Реабілітація пацієнтів після ендопротезування кульшового або колінного суглоба» розроблена на підставі чинних нормативно-правових документів України та міжнародних стандартів у сфері медичної реабілітації, а саме:

- Закон України «Про реабілітацію у сфері охорони здоров'я» від 03.12.2020 № 1053-IX.
- Постанова Кабінету Міністрів України від 27.12.2017 № 1077 «Про затвердження Порядку організації надання реабілітаційної допомоги у сфері охорони здоров'я».
- Наказ МОЗ України від 11.07.2019 № 1468 «Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги при ендопротезуванні кульшового та колінного суглобів».
- Наказ МОЗ України від 08.02.2021 № 197 «Про затвердження клінічного протоколу медичної реабілітації дорослих та дітей з ураженням опорно-рухового апарату».
- Стандарти Національної служби здоров'я України (НСЗУ) щодо надання реабілітаційної допомоги у стаціонарних та амбулаторних умовах.
- Міжнародна класифікація функціонування, обмежень життєдіяльності та здоров'я (МКФ, WHO, 2001).
- Global Rehabilitation Alliance та ініціатива BOOZ Rehabilitation 2030: A Call for Action.
- Міжнародні клінічні настанови:
 - NICE Guideline NG157 «Joint replacement (primary): hip, knee and shoulder» (2020).
 - AAOS Clinical Practice Guidelines on the Management of Osteoarthritis of the Hip and Knee.
 - EULAR recommendations for the management of patients with osteoarthritis.
- Рекомендації Європейської секції UEMS-PRM (Union Européenne des Médecins Spécialistes – Physical and Rehabilitation Medicine Section).

Ці документи визначають, як саме організовується процес реабілітації, хто є учасниками процесу, які послуги надаються та як відбувається координація між різними рівнями медичної допомоги.

Таким чином, програма ґрунтується як на національній нормативній базі, що регламентує організацію реабілітаційної допомоги та післядипломної освіти лікарів в Україні, так і на міжнародних стандартах BOOZ та Європейського співтовариства PRM, що визначають сучасні підходи до використання асистивних технологій, цифрових рішень і мультидисциплінарного підходу у фізичній та когнітивній реабілітації.

Цикл тематичного удосконалення «Реабілітація пацієнтів після ендопротезування кульшового або колінного суглоба» розрахований на лікарів, які у своїй професійній діяльності залучені до надання реабілітаційної допомоги та супроводу пацієнтів із тимчасовими чи стійкими обмеженнями життєдіяльності.

До цільової аудиторії належать:

- **Лікарі фізичної та реабілітаційної медицини (ФРМ)** – основна група слухачів, відповідальні за організацію комплексних програм медичної реабілітації, координацію мультидисциплінарної команди.

- *Лікарі загальної практики – сімейної медицини* – як фахівці, які беруть участь у координації тривалого відновлення на амбулаторному етапі;
- *Терапевти* – у веденні пацієнтів із хронічними захворюваннями, що супроводжуються обмеженнями життєдіяльності, потребою в асистивних засобах та дистанційній підтримці.
- *Травматологи-ортопеда* – фахівці, які залучені до післяопераційного супроводу пацієнтів після ендопротезування;

1. АНОТАЦІЯ КУРСУ

Курс присвячений питанням сучасних підходів до реабілітації пацієнтів після ендопротезування кульшового та колінного суглобів. Програма розроблена на підставі чинних нормативно-правових актів України, міжнародних клінічних протоколів та стандартів.

У ході навчання слухачі ознайомляться з епідеміологією остеоартрозу, показаннями та протипоказаннями до ендопротезування, основними типами ендопротезів та особливостями післяопераційного ведення. Слухачі навчатимуться опрацювати теоретичний матеріал та сучасні науково-методичні джерела з теми, оцінювати стан пацієнта, визначати функціональні можливості та обмеження, розробляти та презентувати індивідуальні плани реабілітації, техніки проведення масажу, лікувальних вправ та прийомів догляду за пацієнтом після ендопротезування, виконувати практичні завдання під керівництвом викладача, дотримуючись правил асептики та безпеки, вести медичну документацію з реабілітації пацієнтів.

Курс висвітлює ключові етапи реабілітації – ранній, підгострий та пізній, з урахуванням біопсихосоціальної моделі та використання Міжнародної класифікації функціонування (МКФ).

Особлива увага приділяється профілактиці ускладнень, ролі мультидисциплінарної команди, функціональній оцінці за допомогою валідованих шкал, а також застосуванню сучасних технологій (телереабілітація, роботизовані системи, віртуальна реальність, асистивні пристрої).

2. МЕТА І ЗАВДАННЯ КУРСУ

Мета:

1. Ознайомити слухачів із сучасними методами реабілітації пацієнтів після ендопротезування кульшового та колінного суглобів.
2. Вивчити клініко-функціональні особливості перебігу післяопераційного періоду.
3. Засвоїти поетапний підхід до відновлення рухливості, працездатності та соціальної активності пацієнтів.
4. Сформувані практичні навички застосування масажу, лікувальної фізкультури, ерготерапевтичних методів та фізіотерапії.
5. Навчити профілактиці ускладнень (контрактури, вивих протеза, тромбоемболічні ускладнення).
6. Розвинути навички роботи у складі мультидисциплінарної команди (лікар, фізичний терапевт, ерготерапевт, медична сестра з масажу).
7. Навчити складати індивідуальні програми реабілітації для різних категорій пацієнтів.

Завдання:

1. Теоретичні:

1. Ознайомити слухачів з епідеміологією та основними причинами ендопротезування суглобів.
2. Вивчити чинні нормативно-правові акти України та міжнародні протоколи реабілітації.
3. Розкрити біопсихосоціальну модель та її значення для сучасної реабілітаційної медицини.
4. Засвоїти принципи організації мультидисциплінарної реабілітаційної команди.
5. Вивчити завдання, методи та засоби реабілітації на ранньому, підгострому та пізньому етапах.
6. Ознайомитися з методиками профілактики ускладнень після ендопротезування.
7. Вивчити сучасні інструменти оцінки ефективності реабілітації (Harris HipScore, WOMAC, TUG, 6-MWT, Barthel Index).
8. Ознайомитися з новітніми технологіями у реабілітації: телереабілітація, VR, роботизовано системи, асистивні пристрої.

2. Практичні:

3. Навчитися формувати функціональний діагноз пацієнта з використанням МКФ.
4. Освоїти методики складання індивідуального реабілітаційного плану (IRP) із постановкою SMART-цілей.
5. Засвоїти техніку проведення вправ раннього, підгострого та пізнього етапів реабілітації.
6. Оволодіти методиками навчання пацієнтів правилам пересування з допоміжними засобами.
7. Відпрацювати методики відновлення побутових і соціальних навичок.
8. Навчитися використовувати валідовані шкали оцінки функціонального стану.
9. Освоїти підходи до профілактики ускладнень у пацієнтів різного віку та з коморбідністю.
10. Сформувати навички роботи у мультидисциплінарній команді та комунікації з пацієнтом і його сім'єю.

3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Знати:

- анатомо-фізіологічні особливості кульшового та колінного суглобів;
- показання та протипоказання до ендопротезування;
- особливості післяопераційного перебігу та можливі ускладнення;
- основні етапи та принципи реабілітації (госпітальний, амбулаторний, домашній);
- сучасні методи фізичної та когнітивної реабілітації після ендопротезування;
- принципи застосування масажу, лікувальної фізкультури, фізіотерапії та ерготерапії;
- нормативні документи МОЗ України та міжнародні клінічні протоколи з реабілітації.

- Валідовані шкали оцінки функцій та якості життя (Harris Hip Score, WOMAC, TUG, 6-MWT).

Вміти:

- провести клінічне обстеження пацієнта після ендопротезування;
- визначити функціональний стан та реабілітаційний потенціал пацієнта;
- скласти індивідуальний реабілітаційний план (IRP) із SMART-цілями;
- застосовувати методики масажу та фізичної реабілітації з урахуванням стану хворого;
- навчати пацієнта пересуванню з допоміжними засобами, побутовим навичкам;
- проводити профілактику ускладнень (контрактури, тромбози, вивихи);
- оцінювати динаміку відновлення та коригувати програму реабілітації.
- формувати функціональний діагноз за МКФ;
- застосовувати вправи раннього, підгострого та пізнього етапів.

Компетентності:

- виконання комплексу вправ раннього та пізнього післяопераційного періоду;
- проведення сегментарного та локального масажу нижніх кінцівок;
- використання фізіотерапевтичних методів у післяопераційній реабілітації;
- взаємодія з мультидисциплінарною командою для досягнення оптимальних результатів;
- ведення відповідної медичної документації.
- Використання сучасних технологій (телереабілітація, роботизовано системи, VR);
- Забезпечення відновлення функціональної незалежності та якості життя пацієнтів.

4. НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

циклу тематичного удосконалення «Реабілітація пацієнтів після ендопротезування кульшового або колінного суглоба»

Тривалість навчання – 2 тижні (78 годин).

Контингент тих, що навчаються: лікарі-фахівці, які закінчили інтернатуру по одній із спеціальностей «Лікувальна справа» .

Лекцій — 12 годин
 Семінарських занять — 30 годин
 Практичних занять — 36 години

ВСЬОГО: — **78 годин**

5. ПЕРЕЛІК ЛЕКЦІЙ

циклу тематичного удосконалення «Реабілітація пацієнтів після ендопротезування кульшового або колінного суглоба»

1.	Актуальність ендопротезування: епідеміологія, показання, результати	2
2.	Біопсихосоціальна модель реабілітації. МКФ-орієнтований підхід	2

3.	Ранній післяопераційний етап (1–7 доба): принципи ведення та профілактика ускладнень	2
4.	Підгострий етап (2–6 тижнів): завдання, методи, роль мультидисциплінарної команди	2
5.	Амбулаторна реабілітація. Критерії ефективності та шкали оцінки	2
6.	Сучасні технології в реабілітації (телереабілітація, VR, роботизовані системи)	2
	ВСЬОГО:	12

6. ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

циклу тематичного удосконалення «Реабілітація пацієнтів після ендопротезування кульшового або колінного суглоба»

1.	Клінічне обстеження пацієнта після ендопротезування, складання функціонального діагнозу за МКФ	4
2.	Освоєння технік контролю болю, набряку, профілактика контрактур	4
3.	Навчання пацієнта пересуванню з милицями/ходунками, безпечне самообслуговування	4
4.	Виконання комплексу вправ раннього післяопераційного етапу (пасивні, ізометричні, дихальні)	4
5.	Відпрацювання програм підгострого етапу: вправи на рухливість, м'язову силу, баланс	6
6.	Тренування побутових навичок (ходьба по сходах, пересування в кімнаті, одягання, гігієна)	4
7.	Використання функціональних тестів: Harris Hip Score, WOMAC, TUG, 6-MWT	4
8.	Складання та презентація індивідуального реабілітаційного плану	6
	ВСЬОГО	36

7. ПЕРЕЛІК СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

циклу тематичного удосконалення «Реабілітація пацієнтів після ендопротезування кульшового або колінного суглоба»

1.	Актуальність ендопротезування в Україні та світі. Обговорення сучасних тенденцій і викликів.	2
2.	Біопсихосоціальна модель у ФРМ. Її практичне застосування у післяопераційній реабілітації.	2
3.	МКФ як інструмент у роботі лікаря ФРМ. Формування функціонального діагнозу на прикладі клінічних випадків.	2
4.	Роль мультидисциплінарної команди. Взаємодія лікаря ФРМ, фізичного терапевта, ерготерапевта, психолога.	2
5.	Рання реабілітація (1–7 доба). Аналіз клінічних прикладів, типові помилки.	2

6.	Профілактика ускладнень. Тромбоемболія, інфекції, вивихи ендопротеза, контрактури.	2
7.	Підгострий етап реабілітації (2–6 тижнів). Прогресування навантажень та вправ.	2
8.	Пізній етап і амбулаторна реабілітація. Критерії переходу між етапами.	2
9.	Функціональні тести в практиці ФРМ. Розбір Harris Hip Score, WOMAC, TUG, 6-MWT.	2
10.	Ерготерапія та адаптація побуту. Практичні аспекти відновлення незалежності пацієнта.	2
11.	Особливості реабілітації літніх пацієнтів та осіб із коморбідністю. Дискусія на основі кейсів.	2
12.	Сучасні технології в реабілітації. Телереабілітація, VR, роботизовані системи.	2
13.	Клінічний розбір випадку. Пацієнт після ендопротезування кульшового суглоба.	2
14.	Клінічний розбір випадку. Пацієнт після ендопротезування колінного суглоба.	2
15.	Захист індивідуального реабілітаційного плану (IRP). Презентація та групове обговорення.	2
	ВСЬОГО:	30

8. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Навчальна аудиторія з мультимедійним обладнанням;
2. Комп'ютери з доступом до Інтернету для демонстрації VR/AR, телереабілітаційних платформ;
3. навчальні манекени та муляжі нижніх кінцівок;
4. тренажери для моделювання ходьби та побутових навичок.

1. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Мультимедійні презентації;
2. Методичні розробки кафебри;
3. Алгоритми надання реабілітаційної допомоги;
4. Тестові завдання (вхідні та вихідні);
5. Клінічні кейси для розбору.

Форми навчання: очно-заочна із елементами дистанційної освіти

У процесі навчання використовуються такі форми:

1. Лекції з мультимедійними презентаціями;
2. Семінарські заняття з елементами дискусії та розбору клінічних випадків;
3. Практичні заняття з моделюванням клінічних ситуацій;
4. Симуляційні тренінги з відпрацюванням практичних навичок;
5. Самостійна робота слухачів (опрацювання літератури, клінічних протоколів, стандартів).

2. ФОРМИ КОНТРОЛЮ ЗНАТЬ

1. Вхідний контроль

Тести вхідного рівня знань – 15 тестових завдань.

Мета – визначення базового рівня підготовки слухачів.

Тести для оцінки вхідного рівня знань (з однією правильною відповіддю)

1. Який суглоб найчастіше підлягає ендопротезуванню?

- A) Ліктьовий
- B) Кульшовий
- C) Променево-зап'ястковий
- D) Гомілковостопний

Правильна відповідь: B) Кульшовий

2. Основна причина ендопротезування кульшового або колінного суглоба:

- A) Подагра
- B) Остеоартроз
- C) Перелом ключиці
- D) Менінгіт

Правильна відповідь: B) Остеоартроз

3. До якої групи лікарів належить спеціальність «Фізична та реабілітаційна медицина»?

- A) Хірургічний профіль
- B) Педіатричний профіль
- C) Внутрішній профіль
- D) Реабілітаційний профіль

Правильна відповідь: D) Реабілітаційний профіль

4. Що є основним завданням лікаря ФРМ у мультидисциплінарній команді?

- A) Виконання хірургічної операції
- B) Призначення медикаментозної терапії
- C) Координація процесу реабілітації
- D) Ведення фінансових звітів

Правильна відповідь: C) Координація процесу реабілітації

5. Який засіб пересування найчастіше використовується після ендопротезування у ранньому періоді?

- A) Палиця
- B) Милиці
- C) Інвалідний візок
- D) Роликова дошка

Правильна відповідь: B) Милиці

6. Який основний принцип сучасної реабілітації?

- A) Біомедична модель
- B) Біопсихосоціальна модель
- C) Виключно фізичні вправи
- D) Виключно медикаментозне лікування

Правильна відповідь: В) Біопсихосоціальна модель

7. Яке ускладнення найбільш не безпечне у післяопераційному періоді після ендопротезування?

- А) Гематома
- В) Інфекція протеза
- С) Свербіж шкіри
- Д) Нудота

Правильна відповідь: В) Інфекція протеза

8.

Який обсяг рухів дозволяється відразу після ендопротезування кульшового суглоба?

- А) Максимальні згинання
- В) Пасивні та обмежені рухи
- С) Біг
- Д) Стрибки

Правильна відповідь: В) Пасивні та обмежені рухи

9. Яка організація розробила Міжнародну класифікацію функціонування (МКФ)?

- А) ВООЗ
- В) МОЗ України
- С) ООН
- Д) НАТО

Правильна відповідь: А) ВООЗ

10. Що означає аббревіатура «IRP» у реабілітації?

- А) Індивідуальний реабілітаційний план
- В) Індивідуальний режим пацієнта
- С) Інструкція реабілітаційного процесу
- Д) Інноваційна реабілітаційна програма

Правильна відповідь: А) Індивідуальний реабілітаційний план

11. Яке з наведеного НЕ є завданням ранньої реабілітації?

- А) Контроль болю
- В) Навчання ходьбі
- С) Формування контрактур
- Д) Профілактика тромбозів

Правильна відповідь: С) Формування контрактур

12. Який тест оцінює швидкість ходьби на короткій дистанції?

- А) TUG
- В) 6-хвилинний тест ходьби
- С) 10-метровий тест
- Д) WOMAC

Правильна відповідь: С) 10-метровий тест

13. Хто у команді відповідає за тренування повсякденних навичок (одягання, гігієна)?

- A) Хірург
- B) Ерготерапевт
- C) Анестезіолог
- D) Кардіолог

Правильна відповідь: B) Ерготерапевт

14. Основна мета використання милиць після ендопротезування:

- A) Збільшення швидкості ходьби
- B) Зменшення навантаження на оперований суглоб
- C) Покращення постави
- D) Корекція хребта

Правильна відповідь: B) Зменшення навантаження на оперований суглоб

15. Який фактор найбільше впливає на прогноз реабілітації?

- A) Вік, коморбідність, мотивація пацієнта
- B) Колір очей
- C) Група крові
- D) Соціальний статус

Правильна відповідь: A) Вік, коморбідність, мотивація пацієнта

3. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ (ІСПИТ)

Згідно з вимогами МОЗ, цикл тематичного удосконалення завершується іспитом, який включає:

1. **Тести заключного рівня знань – 20 тестових завдань.**

Тестові завдання (з однією правильною відповіддю)

1. Яка основна функція лікаря ФРМ у складанні ППР?

- A) Оцінка лабораторних аналізів
- B) Визначення функціональних цілей
- C) Хірургічне втручання
- D) Призначення антибіотиків

Правильна відповідь: B) Визначення функціональних цілей

2. Коли дозволяється перехід від милиць до тростини після ендопротезування?

- A) На 2-й день
- B) Після відновлення опори та балансу
- C) Через рік
- D) Одразу після виписки

Правильна відповідь: B) Після відновлення опори та балансу

3. Який індекс оцінює функціональну незалежність у повсякденній активності?

- A) Barthel Index
- B) ВМІ
- C) T-score

D) ECG

Правильна відповідь: A) Barthel Index

4. Яка правильна тактика при підозрі на пери протезну інфекцію?

- A) Збільшити фізичні навантаження
- B) Термінова діагностика і консультація ортопеда
- C) Ігнорувати симптоми
- D) Застосувати тільки масаж

Правильна відповідь: B) Термінова діагностика і консультація ортопеда

5. Основна відмінність між раннім та пізнім етапом реабілітації:

- A) Використання медикаментів
- B) Рівень фізичного навантаження
- C) Кількість лікарів
- D) Вік пацієнта

Правильна відповідь: B) Рівень фізичного навантаження

6. Який тест оцінює функціональну мобільність та ризик падіння?

- A) WOMAC
- B) Harris Hip Score
- C) Timed Up and Go (TUG)
- D) VAS

Правильна відповідь: C) Timed Up and Go (TUG)

7. Який принцип SMART-цілей відображає буква «M»?

- A) Meaningful
- B) Measurable
- C) Moderate
- D) Manual

Правильна відповідь: B) Measurable

8. Основна функція фізичного терапевта у команді після ендопротезування:

- A) Підбір медикаментів
- B) Проведення вправ і тренувань
- C) Оцінка рентгенів
- D) Консультація з харчування

Правильна відповідь: B) Проведення вправ і тренувань

9. Який показник 6-хвилинного тесту ходьби вважається задовільним для пацієнта після ТЕП?

- A) 100 м
- B) 250–300 м
- C) 50 м
- D) 30 м

Правильна відповідь: B) 250–300 м

10. Які вправи найбільш безпечні у ранньому періоді?

- A) Стрибки
- B) Біг
- C) Ізометричні вправи
- D) Присідання з вагою

Правильна відповідь: C) Ізометричні вправи

11. Що є ключовим завданням ерготерапії?

- A) Лікування медикаментами
- B) Відновлення побутових і соціальних навичок
- C) Дієтотерапія
- D) Проведення хірургії

Правильна відповідь: B) Відновлення побутових і соціальних навичок

12. Яке ускладнення найчастіше виникає у літніх пацієнтів після ендопротезування?

- A) Переломи променя
- B) Тромбоемболія
- C) Отит
- D) Алергія на їжу

Правильна відповідь: B) Тромбоемболія

13. Яка поза небезпечна після ендопротезування кульшового суглоба?

- A) Перехрещування ніг
- B) Сон на спині
- C) Легка хода
- D) Дихальні вправи

Правильна відповідь: A) Перехрещування ніг

14. Який метод сучасних технологій дозволяє дистанційний контроль реабілітації?

- A) Рентген
- B) Телереабілітація
- C) ЕКГ
- D) Біопсія

Правильна відповідь: В) Телереабілітація

15. Що означає WOMAC?

- А) Оцінка болю, скутості та функції при остеоартрозі
- В) Вимірювання маси тіла
- С) Кардіологічний тест
- Д) Метод обстеження легенів

Правильна відповідь: А) Оцінка болю, скутості та функції при остеоартрозі

16. Який термін середньої тривалості відновлення повсякденних навичок після ТЕП?

- А) 1–2 дні
- В) 4–6 тижнів
- С) 12 місяців
- Д) 2 роки

Правильна відповідь: В) 4–6 тижнів

17. Основна мета пізнього етапу реабілітації:

- А) Контроль болю
- В) Відновлення трудової та спортивної активності
- С) Обмеження рухів
- Д) Постільний режим

Правильна відповідь: В) Відновлення трудової та спортивної активності

18. Який показник Harris HipScore вважається відмінним результатом?

- А) 90–100
- В) 70–80
- С) 50–60
- Д) 30–40

Правильна відповідь: А) 90–100

19. При підйомі сходами після ТЕП правильна послідовність:

- А) Спочатку оперована нога, потім здорова
- В) Спочатку здорова нога, потім оперована
- С) Одночасно обидві
- Д) Стрибком

Правильна відповідь: В) Спочатку здорова нога, потім оперована

20. Що є критерієм виписки з реабілітаційного відділення після ТЕП?

- А) Повна незалежність у самообслуговуванні
- В) Лише зменшення болю

- C) Виключно за бажанням пацієнта
- D) Відсутність ускладнень

Правильна відповідь: А) Повна незалежність у самообслуговуванні

Співбесіда за переліком питань 29 запитань

Орієнтовний перелік:

Актуальність та епідеміологія ендопротезування кульшового та колінного суглобів.

1. Основні показання до ендопротезування.
2. Протипоказання до ендопротезування.
3. Види ендопротезів кульшового та колінного суглобів.
4. Основні ускладнення хірургічного втручання при ендопротезуванні.
5. Основні завдання раннього післяопераційного періоду.
6. Методи профілактики тромбозів після ендопротезування.
7. Профілактика контрактур та порушень рухливості.
8. Біопсихосоціальна модель реабілітації.
9. МКФ: структура та застосування у реабілітації пацієнтів після ендопротезування.
10. Роль лікаря ФРМ у мультидисциплінарній команді.
11. Завдання фізичного терапевта у процесі відновлення після ендопротезування.
12. Роль ерготерапевта в адаптації пацієнта до повсякденного життя.
13. Завдання психолога у реабілітації пацієнтів після ендопротезування.
14. Особливості реабілітації пацієнтів літнього віку.
15. Реабілітація пацієнтів із супутньою патологією (серцево-судинні, ендокринні захворювання).
16. Принципи дозування фізичних навантажень у підгострому періоді.
17. Завдання пізнього етапу реабілітації.
18. Критерії ефективності реабілітації після ендопротезування.
19. Harris Hip Score: структура та значення.
20. WOMAC: сфери оцінки та застосування.
21. Timed Up and Go (TUG): методика виконання та клінічне значення.
22. 6-хвилинний тест ходьби: нормативні показники.
23. Індекс Бартела: оцінка функціональної незалежності.
24. Принципи складання індивідуального реабілітаційного плану (IRP).
25. SMART-цілі у плануванні реабілітації.
26. Особливості навчання пацієнтів правилам пересування після ендопротезування.
27. Сучасні технології у реабілітації (телереабілітація, VR, роботизовані системи).
28. Асистивні засоби для побуту та пересування пацієнтів.
29. Перспективи розвитку системи реабілітації в Україні та відповідність міжнародним стандартам.

4. ОЦІНКА ЗАСВОЄННЯ ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК

Перелік практичних навичок для оцінювання

1. Проведення клінічного обстеження пацієнта після ендопротезування.

Необхідно продемонструвати:

Огляд оперованої кінцівки (набряк, рубець, обсяг рухів);

Оцінку опори на кінцівку;

2. Складання індивідуального реабілітаційного плану

Необхідно продемонструвати:

Формулювання функціонального діагнозу;

Постановку SMART-цілей;

Підбір реабілітаційних втручань для раннього, підгострого та пізнього етапів.

3. Навчання пацієнта пересуванню з допоміжними засобами.

Необхідно продемонструвати:

Правильну техніку ходьби з милицями/ходунками;

Техніку підйому та спуску сходами;

Пояснення пацієнту правил безпеки.

4. Виконання комплексу вправ для різних етапів реабілітації.

Необхідно продемонструвати:

Ізометричні вправи та дихальні вправи (ранній етап);

Вправи на відновлення обсягу рухів і сили м'язів (підгострий етап);

Вправи на координацію, баланс і витривалість (пізній етап).

5. Проведення функціональних тестів.

Необхідно продемонструвати:

Виконання TUG та інтерпретацію результату;

Проведення 10-метрового тесту або 6-хвилинного тесту ходьби;

Дати оцінку пацієнта за Harris Hip Score або WOMAC.

12. КРИТЕРІЇ УСПІШНОСТІ ЗАВЕРШЕННЯ ЦИКЛУ ТЕМАТИЧНОГО УДОСКОНАЛЕННЯ

Для успішного завершення циклу тематичного удосконалення «Реабілітація пацієнтів після ендопротезування кульшового або колінного суглоба» слухач повинен продемонструвати належний рівень теоретичних знань та практичних навичок.

Теоретичний контроль

Вхідний контроль знань (15 тестових завдань) – використовується для оцінки початкового рівня підготовки. Результати не впливають на підсумкову оцінку, але враховуються для аналізу динаміки навчання.

Заключний тестовий контроль (20 тестових завдань) – слухач повинен надати правильні відповіді що найменше на 70% тестів.

Усний контроль

Співбесіда – проводиться за орієнтовним переліком питань, що охоплюють ключові аспекти курсу та перевіряють здатність слухачів застосовувати отримані знання у практичних клінічних ситуаціях.

Оцінюється вміння логічно й аргументовано викладати матеріал, робити висновки та застосовувати знання у клінічних ситуаціях.

Практичний контроль

Оцінка засвоєння практичних навичок (за окремим переліком, що включає 15 ключових навичок).

Мінімальний рівень успішності – правильне та повне виконання що найменше 70% практичних завдань.

Загальна оцінка

Успішним вважається завершення циклу при виконанні таких умов:

≥ 70% правильних відповідей на тести заключного рівня знань;

позитивна оцінка співбесіди (не нижче «задовільно»);

оволодіння основними практичними навичками на рівні не нижче «задовільно».

Результат навчання

Слухач, який виконав критерії успішності:

Отримує посвідчення встановленого зразка про проходження циклу тематичного удосконалення та 50 балів БПР

13. ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ

Основна

1. Технічні засоби в реабілітації : навчальний посібник — Д. В. Ванюк, А. М. Гурєєва. — Запоріжжя : ЗДМФУ, 2024. — 164 с. (навчальний посібник, огляд сучасних технічних засобів у реабілітації). dspace.zsmu.edu.ua

2. Телереабілітація: інформаційно-технологічна підтримка — О. В. Палагін (огляд/посібник, PDF) — матеріали про телереабілітацію та дистанційне надання реабілітаційних послуг. kit-journal.com.ua

3. «Сучасні засоби ІКТ підтримки інклюзивного навчання» — А. В. Гета (монографічний/методичний матеріал, 2018) — огляд ІКТ і асистивних технологій для інклюзії (PDF). lib.iitta.gov.ua

4. Аналіз та особливості методу керування біонічним протезом за даними ЕЕГ — Р. І. Білий (журнал/стаття, 2024) — огляд досліджень у напрямі ЕЕГ-керованих біо-/біонічних протезів.

8. Біла книга з фізичної та реабілітаційної медицині в Європі. Український журнал фізичної та реабілітаційної медицини. 2018; 2(02):5-206

9. Наказ МОЗ України № 751 від 28.09.2012 р. «Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги при остеоартрозі». – Київ, 2012. – 56 с.

10. Наказ МОЗ України № 385 від 19.07.2005 р. «Про затвердження протоколів надання медичної допомоги за спеціальністю «Ортопедія і травматологія».

11. Безруков В.М., Коструб А.О., Левенець В.М. Ендопротезування великих суглобів: сучасні принципи хірургії та реабілітації. – Київ: Медицина, 2016. – 312 с.

12. Коструб А.О., Левенець В.М. Реабілітація після ендопротезування кульшового суглоба. – Київ: Здоров'я, 2019. – 210 с.

13. Чуприна Г.М., Коструб А.О. Фізична реабілітація хворих після ортопедичних операцій. – Харків: ХНМУ, 2020. – 178 с.

Додаткова

1. Юшковська О.Г., Кухар Н.Н., Плакіда О.Л. Фізична реабілітація: методичні рекомендації до практичних занять для студентів 4 курсу медичного факультета). Одеса: «Полиграф», 2016. 160 с.

2. Neurorehabilitation Technology David J. Reinkensmeyer, Laura Marchal-Crespo, Volker Dietz (eds.) 3rd ed. 2022, 785 c. Springer
3. Neurorehabilitation Technology D.J. Reinkensmeyer, V. Dietz (eds.) 2nd ed. 2016, 647 c. Springer
4. Hand book of Researchon Advancesin Digital Technologies to Promote Rehabilitation and Community Participation Raquel Simõesde Almeida, VítorSimões-Silva, Maria João Trigueiro (eds.)1st ed.2023, 513 c. IGI Global
- 5.Transforming Cognitive Rehabilitation: Effective Instructional Methods Mc Kay Moore Sohlberg, Justine Hamilton, Lyn S. Turkstra 1st ed. 2022/2023, 336 c. Guilford Press
6. Cognitive Rehabilitation and Neuroimaging: Examining the Evidence from Brain to Behavior John DeLuca, Nancy D. Chiaravalloti, Erica Weber (eds.)1st ed.2019, 365 c. Springer
7. Innovations in Neurocognitive Rehabilitation: Harnessing Technology for Effective TherapyK. Jayasankara Reddy1st ed.2024, 282 c. Springer
- 8.Patient Centered Design of Cognitive Assistive Technology for Traumatic Brain Injury Telerehabilitation Elliot Cole1st ed.2013, 162 c. Springer (SynthesisL ectures)
- 9.Advanced Technologies in Rehabilitation: Empowering Cognitive, Physical, Social and Communicative Skillsthrough VR, Robots, Wearables, BCI Andrea Gaggioli (ed.)1st ed.2016, 243 c. IOS Press
10. Virtual Reality for Physical and Motor Rehabilitation Patrice L. (ed.)1st ed.2014, 329 c. Springer
11. Roboticsin Rehabilitation Roberto Colombo, Vittorio Sanguineti (eds.)1st ed.2018, 381 c. Springer
12. Assistive Technology: From Research to Practice P. Encarnação, L.A. DaSilva, G. Müller, H. Soede (eds.)
13. AAATE Conference Series2013, 978 c. IOS Pre Artificial Intelligencein Assistive Robotics Eduardo Rocon, Stefano Carrozza (eds.)1st ed.2021, 321 c. Springer
15. Digital Assistive Technology: A Multidisciplinary Approach Louise Nygård, Arlene J. Astell (eds.)1st ed.2019, 268 c. Routledge
16. AAOS Clinical Practice Guideline. Management of Osteoarthritis of the Hip and Knee. – American Academy of Orthopaedic Surgeons, 2017. – 120 p.
17. NICE Guideline [NG157]. Joint replacement (primary): hip, knee and shoulder. – National Institute for Health and Care Excellence (UK), 2020.
18. Bialosky J.E., Bishop M.D., Price D.D. Rehabilitation strategies following hip and knee arthroplasty. – Journal of Orthopaedic & Sports Physical Therapy. – 2018. – Vol. 48(2). – P. 67–78.
19. Piva S.R., Moore C.G., Schneider M.J. Progressive rehabilitation after total hip and knee arthroplasty: a randomized clinical trial. – Physical Therapy. – 2019. – Vol. 99(6). – P. 659–671.
20. Brigham and Women's Hospital. Total Hip and Knee Replacement Rehabilitation Protocols. – Boston, 2021. – 64 p.

14. Інформаційні ресурси

- <http://www.moz.gov.ua> – Офіційний сайт Міністерства охорони здоров'я України.
- <http://www.president.gov.ua/documents/6782015-19605> - Указ Президента України «Про активізацію роботи щодо забезпечення прав людей з інвалідністю»

- <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pro-zatverdzhennya-planu-zahodiv-iz-vprovadzhennya-v-ukrayini-mizhnarodnoyi-klasifikaciyi-funkcionuvannya-obmezhen-zhittyediyalnosti-ta-zdorovya-ta-mizhnarodnoyi-klasifikaciyi-funkcionuvannya-obmezhen-zhittyediyalnosti-ta-zdorovya-ditej-i-pidlitkiv> - Розпорядження Кабінету Міністрів України від 27.12.2017 №1008-р «Про затвердження плану заходів із впровадження в Україні Міжнародної класифікації функціонування, обмежень життєдіяльності та здоров'я та Міжнародної класифікації функціонування, обмежень життєдіяльності та здоров'я дітей і підлітків»

- <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2801-12>- Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров'я»

- <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2961-15> - Закон України «Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні»

- <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3808-12>- Закон України «Про фізичну культуру і спорт».

- <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1060-12> - Закон України «Про освіту».

- <http://www.nbuv.gov.ua/> – Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського.

- <http://library.gov.ua/> – Національна наукова медична бібліотека України.

- <http://osvita.ua/vnz/> – Вища освіта в Україні.

Використання асистивних технологій у навчанні людей з порушенням зору.

lib.lntu.edu.ua

Аспекти законодавства, нормативів, політик, що стосуються цифрової реабілітаційної допомоги. ir.nmu.org.ua

Комп'ютерні програми, когнітивні вправи після інсульту. health.nuwm.edu.ua

Сучасні технології в фізичній терапії, психоемоційна підтримка, цифрові інструменти. repository.kpi.kharkov.ua

PubMed: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov>

Cochrane Library: <https://www.cochranelibrary.com>

NICE Guidelines – <https://www.nice.org.uk/guidance>

AAOS (American Academy of Orthopaedic Surgeons) – <https://www.aaos.org>